

SAM systematiskt arbetsmiljöarbete

Björknäs hälsocentral

Lagrum och styrande förutsättningar

AFS 2001:1

Syfte

Arbetsgivare och skyddsombud ska regelbundet medverka vid alla de olika aktiviteter som SAM består av. De ska även delges information som behövs för att medverka aktivt.

Ansvarsfördelning

Verksamhetschef ansvarar för att organisera verksamheten med beaktande av kraven i arbetsmiljölagstiftningen och kraven i Region Norrbotten. Enhetschefer har delegerat arbetsmiljöansvar enligt fördelning inom Region Norrbotten.

Enhetschef Helena Bikowski: administrativt ansvar för BMA, sjuksköterskor och undersköterskor, receptionist, fotvårdsspecialist och ljusbehandlingen. Enhetschef Stina Markström har administrativt ansvar för arbetsterapeut, kurator (samtalsmottagning), BHV/MHV, fysioterapeuter, sekreterare och FME/asyl.

Personal med delat ansvarsområde ex. BHV/diabetes, undersköterska på FME/labbar, deltar i funktions- och yrkesträffar med respektive chef.

Verksamhetschef: läkare.

Skyddsombud finns på hälsocentralen och ska vara kända för medarbetarna. Namn och facktillhörighet anslås på utsedd plats.

Medarbetarpolicy

Delaktighet, samverkan och inflytande är grundläggande förutsättningar som baseras på ansvarstagande hos alla medarbetare. Engagemang, kompetens och professionalism hos medarbetarna är avgörande för verksamhetens kvalitet, måluppfyllelse och attraktionskraft.

Alla medarbetare ska:

- Bidra till att målen för verksamheten nås
- Aktivt bidra till god stämning
- Känna till och följa rådande regelverk, instruktioner och rutiner
- Vara med och bidra till att nya medarbetare introduceras på ett bra sätt
- Ha inflytande och ta ansvar för hur arbetet bedrivs, organiseras och utvecklas för att tillsammans bidra till god fysisk, organisatorisk och social arbetsmiljö

Chefer ska stödja medarbetarnas lust till förändring och förbättring av verksamheten samt underlätta kommunikation och spridning av information.

Hälsofrämjande arbetsmiljö

Samverkan mellan arbetstagare och arbetsgivare är en förutsättning för att skapa och upprätthålla en bra arbetsmiljö. Vi ska:

- Arbeta hälsofrämjande genom att ta till vara på friskfaktorer
- Arbeta förebyggande genom att identifiera risker och förhindra att medarbetare och chefer drabbas av ohälsa och olycksfall.
- Arbeta efterhjälpande genom att hantera och åtgärda arbetsmiljöproblem som uppstått och bedriva arbetslivsinriktad rehabilitering.
- Uppföljning i medarbetarsamtal minst 1 ggr/år
- Medarbetarenkäter, uppföljning, åtgärder, handlingsplan. Gemensamt med skyddsombud och medarbetare

Allmän introduktion av ny personal

Ges av enhetschef/verksamhetschef

- Information om vår arbetsmiljöpolicy
- Arbetsmiljöföreskrifter
- Region Norrbottens hemsida, anställning och arbetsmiljö -vem gör vad och vad sker vid arbetsskada, tillbud, hot och våld, krisstöd, kränkande särbehandling, mobbning och trakasserier, alkohol och droger
- Hälsa och friskvård, förmåner
- Företagshälsan, hälsokontroll och vaccinationer
- Sekretess och sekretessbevis

Arbetstagarnas kunskaper, introduktion, risker i verksamheten

Upprätthålla kunskap om arbetsmiljöarbete. Stående punkt på APT (chefer)

- Checklista för SAM, årshjul, länkar att förevisa APT
- Patientsäkerhet och avvikelser. Stående punkt på APT
- Lokal rutin för risk- och avvikelshantering
- Utbildning, att rapportera avvikelser: ansvarig lokal patientsäkerhetssamordnare

Utbildning i arbetsmiljö, skyddsombud och medarbetare

- BAS utbildning för chefer och skyddsombud var 3:e år
- WebbSAM är obligatorisk för chefer, skyddsombud rekommenderas att genomföra denna, medarbetare
- Lärplattformen e-utbildning för all personal inom Region Norrbotten – Brandutbildning

Kränkningar, trakasserier och mobbning

Alla medarbetare ska känna till ovanstående begrepp och medverka till att beteenden av denna typ inte uppkommer eller får fäste på arbetsplatsen. Styrande regeldokument finns för Regionen. Information på APT.

- Uppföljning i medarbetarsamtal minst 1 ggr/år

Chefen ska arbeta förbyggande samt agera omgående vid kännedom om att kränkningar av något slag förekommer på arbetsplatsen. Det betyder att även enstaka kränkande beteenden ska tas om hand och stoppas.

- Det är inte tillåtet att utsätta någon som anmält kränkande särbehandling eller trakasserier för repressalier.
- Medarbetarens ansvar är att uppträda som en bra arbetskamrat och kollega samt aktivt delta och medverka till en god arbetsmiljö.

Chefens uppgift är att arbeta systematiskt för arbetsmiljön genom främjande och förebyggande insatser. Chefen ska vidta konkreta och aktiva åtgärder när händelser har inträffat.

- Den utsatte tar kontakt med närmaste chef eller HR Direkt. En anmälan eller beslut ligger till grund för fortsatt hantering. Alla ärenden ska handläggas skyndsamt och med respekt och saklighet. Resultatet ska följas upp och utvärderas en tid efteråt.

Det är viktigt att arbetsgivare och arbetstagare samarbetar tidigt för att uppmärksamma eller få reda på eventuella missförhållanden i arbetet

Alkohol, droger och spelmissbruk

Styrande dokument, riktlinjer och rutin för ovanstående finns för hela Region Norrbotten. Chefens och medarbetarens ansvar är tydligt. Ingår i introduktion av ny personal.

- Checklista för SAM, årshjul. Länkar att förevisa på APT
- Uppföljning i medarbetarsamtal minst 1 ggr/år

Hot och våld

Det har förekommit att patienter uppträtt på ett hotfullt sätt, ofta verbalt men även agerat kroppsligt som väcker obehag. Ofta är patienter kända så att man kan planera för att inte möta dessa personer ensam. Arbetsplatsen ska kännas trygg och säker. Ingår i introduktion av ny personal.

Chefens ansvar:

- se till att anställda har tillräcklig utbildning och har fått tydliga instruktioner om hur hot och våld ska hanteras (rutin)
- utreda risker och vidta åtgärder (inte möta patient ensam)
- organisera arbete och bemanning så att risker förebyggs (planera)
- låta placera, utforma och utrusta arbetsplatsen så att hot och våld situationer undviks (ta emot patient på behandlingsrum, flyktväg ut)
- vid behov installera larm och kontrollera att rutiner finns för snabba hjälpinsatser (boka vaktbolag, ta med bärbart larm, inte stänga dörr)
- se över säkerhetsrutiner regelbundet (införa praktiska övningar)
- dokumentera, utreda och rapportera händelser med våld och hot (IA)
- organisera och införa rutiner för hjälp och stöd till drabbade anställda (ersätta utsatt person, ur tjänst tillfälligt)

- se till att ensamarbete undviks (schemaplanering)
- Uppföljning i medarbetarsamtal minst 1 ggr/år

Arbets-skador eller tillbud

En arbets-skada (Aj) är en personskada. Skadan ska ha uppkommit genom antingen ett olycksfall i arbetet (arbetsolycksfall), ett olycksfall som skett på väg till eller från arbete (färdolycksfall) eller genom en arbetssjukdom eller i vissa fall smitta (smittsam sjukdom).

Ett tillbud (Oj!) är en oplanerad händelse, dvs. en avvikelse från det normala händelseförloppet i ett arbetsmoment, som kunnat leda till ohälsa eller olycksfall. Det är en s.k. nästan-olycka där någon hade kunnat skada sig men ingen kom till skada.

Om medarbetare råkar ut för en arbets-skada eller ett tillbud ska det anmälas via IA-Systemet. Anmälan kan medarbetare själva göra, i annat fall Chefer.

- Blodsmitta och stickskada (rutin)
- Smittbärrapning
- Ingår i introduktion av ny personal
Checklista för SAM, årshjul. Länkar att förevisa på APT.
- Uppföljning i medarbetarsamtal minst 1 ggr/år och i HR.

BUS (basenhetens utveckling- och samverkansgrupp)

Verksamhetschef är sammankallande och möten planeras 1 ggr/mån exkl semesterperiod/sommaren. Protokollförs i VIS

- Ekonomi, verksamhets- och personalfrågor är fastställda ärenden
- Regelbundet genomföra riskbedömningar i syfte att minska risk för olyckor eller ohälsa i arbetet.
- Följa Region Norrbottens checklista för SAM årshjul
Januari: uppföljning på samverkan, planering för året som årsplan, arbetsmiljöronder, arbets-skador och tillbud.

APT arbetsplatsträffar

Verksamhetschef/enhetschef sammankallar 1 ggr/mån exkl semesterperiod/sommar.

- Arbetsmiljö, patientsäkerhet/avvikelser och personalfrågor är fastställda ärenden.
- Genomgång av APT material enligt Checklista SAM
- Minnesanteckningar nedtecknas och finns att ta del av i VIS.

Sakkunnig hjälp

På intranätet för Region Norrbotten har chefer och medarbetare tillgång till information via sidan ”Anställning och arbetsmiljö”.

Chefer kan kontakta HR direkt för stöd och rådgivning samt Företagshälsan för beställning av insatser på grupp- och organisatorisk nivå eller insatser på individnivå.

Företagshälsan erbjuder även:

- Drogrelaterade/beroende utredningar
- Hot och våld
- Krisstöd